

Nyhetsbrev juni 2021

Det här nyhetsbrevet vänder sig till eSamverkans-programmets (eSams) medlemsorganisationer. Det distribueras till dig som ingår i något av våra forum eller har anmält att du vill prenumerera på det och du får gärna sprida det vidare till andra. Nyhetsbrevet kommer ut månadsvis, eller oftare vid behov.

Efter en lång period som präglats av pandemin väntar nu semestertider. För eSams del innebär halvårsskiftet inte bara sommar och ledighet utan också att ett verksamhetsår avslutas och ett nytt ska börja efter 1 juli. Vissa frågor tar vi med oss för fortsatt arbete – till exempel molnfrågan, innovation, ”det nya normala” ur ett säkerhetsperspektiv samt modernare registerförfattningar. Andra har vi avslutat och ser till att använda, t.ex. en ny vägledning om eget utrymme, ett intranät för eSams medlemmar samt lansering av *Flytta* – en tjänst för de som kommer till Sverige för att arbeta, hemmahörande i länder utanför EU/EES.

Nu tar vi en välförtjänt ledighet och ser fram emot kommande höst. En helt ny verksamhetsplan väntar och med den som utgångspunkt kommer vi fortsätta samverka inom ännu fler områden. Från 1 juli har eSam dessutom tre nya medlemmar som kan bidra i arbetet. Styrgruppen har beslutat att välkomna Rättsmedicinalverket, Havs- och vattenmyndigheten samt Länsstyrelserna till eSam. De sistnämnda företräds av Länsstyrelsen Västra Götaland.

Fia Ekelöf, kanslichef eSam

I detta nummer

[Verksamhetsplan för eSam 2021/2022](#)

[Finansiell status hos privatpersoner](#)

[Tre nya medlemmar i eSam](#)

[Begripliga och användarvänliga it-avtal](#)

[Vidareutnyttjande av data – nulägesrapport](#)

[Säkert arbete efter pandemin – det nya normala](#)

[Kalendarium](#)

Verksamhetsplan för eSam 2021/2022

eSams nya verksamhetsår börjar den 1 juli och på årsmötet den 30 juni beslutade Styrgruppen om inriktningen för det kommande året. Sex målsättningar ger grunden för de prioriterade aktiviteterna, som i sin tur ska leda vårt samverkansarbete mot den inriktning som eSam har.

Målsättning ett till tre, av eSams sex målsättningar 2021/2022

De tre första målsättningarna tar sikte på att **utveckla gemensamma digitala lösningar till privatpersoner och företag**. Därför har eSam valt att fokusera på åtta initiativ i sex olika livshändelser. De ska bidra till snabbare utveckling av gemensamma lösningar; Starta och driva företag, Flytta till och från Sverige, Ta körkort, Bli efterlevande, Ekonomi och Bli sjuk, frisk och ha hälsa. - I planen är det tydligt inom vilka digitala kundmöten som initiativen levererar kundnytta, säger Andreas Elvén, ordförande i utvecklingsforum.

I utvecklingsplanen finns flera gemensamma utmaningar där det finns tydliga synergier för samverkan. Utvecklingsforums utskott har valt att prioritera följande utmaningar:

- Eget utrymme - Det är viktigt att både värna om individers och företags behov, insyn och enkelhet i de olika egna utrymmena och att värna en effektiv förvaltning.
- Förvaltningsöverenskommelser - Det finns utmaningar med att etablera styr- och finansieringsmodeller som både håller över tid och klarar att fler aktörer ansluts till modellen.
- Digital identitet för privatpersoner under tillitsnivå 3 - Individer som inte har ett eID som motsvarar tillitsnivå 3, har behov av att kunna använda digitala tjänster som kräver inloggning.

De tre efterföljande målsättningarna ska **bidra till myndigheternas digitala transformation och effektivisering.**

Målsättning fyra till sex, av eSams sex målsättningar 2021/2022

Inom de här målen samlar vi en rad nya aktiviteter utöver några som fortsätter från tidigare år. Bland annat kommer vi att ta fram fler villkor inom it-avtalsområdet och erbjuda utbildningar kopplat till dem. Ett ständigt aktuellt och pågående arbete är att hitta lösningar för att kunna använda effektiva, lagliga och säkra molntjänster. Här kommer eSam fortsätta med erfarenhetsutbyten men också verka för att få nya lösningar som offentliga aktörer kan använda.

- Molnfrågan är fortsatt aktuell och ligger högt upp på agendan hos offentliga aktörer. Det finns stora behov av att fortsätta dela analyser och förslag med varandra, och vi ser även fram emot slutbetänkandet från utredningen *Säker och kostnadseffektiv it-drift* som kommer i höst, säger eSams kanslichef Fia Ekelöf.

Det finns också ytterligare frågor som eSams medlemmar har valt att prioritera inför det kommande verksamhetsåret. Ett sånt område är hantering av individers identitet där flera aktiviteter är på gång, bland annat hantering av uppgifter för individer som har skyddade personuppgifter eller som lever under hot. För att upprätthålla skyddet av uppgifterna kan samordningen mellan aktörer förbättras och det finns även behov av att se över den interna hanteringen av egna medarbetare som har skyddade personuppgifter. Inom samma område fortsätter också arbetet med pseudonymisering av personuppgifter.

Under kommande verksamhetsår ska vi också arbeta med en rad aktiviteter för att stärka kompetensen och öka förståelsen inom flera områden som rör moderna tekniker, exempelvis Internet of things och Artificiell intelligens. Hur kan vi offentliga aktörer använda dessa tekniker på ett säkert, legalt och effektivt sätt? eSams samordningsgrupp kommer också att gå djupare med begreppet digital transformation; Vad innebär det begreppet för oss?

Finansiell status hos privatpersoner

Projektet Finansiell status är ett samarbete mellan Kronofogden, Bolagsverket, Centrala studiestödsnämnden, Sveriges kommuner och regioner, Lantmäteriet, Migrationsverket, Skatteverket och Transportstyrelsen. Projektet syftar till att handläggare hos myndigheter och kommuner snabbt ska kunna få en bild av en persons finansiella status avseende t ex bostad, fastighets- och fordonsinnehav, kontrolluppgifter, tillgångar och skulder. Genom enkel tillgång till dessa uppgifter kan handläggning av ärenden effektiviseras till nytta för medborgaren och samhället.

Under 2020 gjordes en förstudie som dels definierar de begrepp som omfattas av behovsinventeringen, dels en fördjupad inventering för de myndigheter som ingår i förstudiens arbetsgrupp. Våren 2021 tillträdde Anna Thelander, strategisk verksamhetsutvecklare hos Kronofogden, som färdledare för arbetet. Anna berättar om läget just nu:

En arkitektgrupp har skissat på olika scenarier i förstudien och ska bland annat ta fram en konceptuell skiss som visar beroenden till olika byggblock och ramverk samt var skärningspunkterna mellan dessa finns. Arkitektgruppen planerar för dialog med de ansvariga för byggblock och ramverk som projektet Finansiell status har ett beroende till:

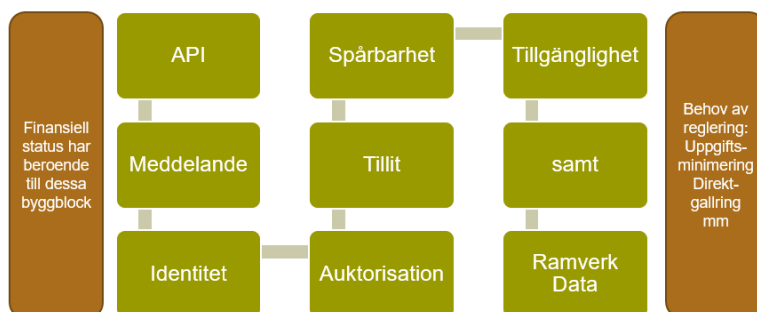

Bild: Illustration av ett flöde som visar vilka byggblock som Projektet Finansiell status har ett beroende till

I förstudien ingår också en juristgrupp som bland annat arbetar med att identifiera vilka juridiska frågeställningar som behöver besvaras för att antingen kunna gå vidare med ett genomförande inom gällande lagstiftning eller om det behövs rättsutveckling i någon del. Juristgruppen samverkar bl a med föreningen Sambruk - utveckling i samverkan mellan kommuner - kring frågor om eget utrymme kopplat till SSBTEK. Det är i sin tur en del av projektet *Medborgarnavet* – en medborgarcentrerad informationsdelningstjänst för en öppen e-förvaltning, som finansieras genom Vinnova. Juristgruppen ska också föra dialog med ansvarig för byggblocket Tillitsramverk, för att se hur de frågorna kan hanteras i arbetet med avtal.

Projektets arbetsgrupp tar även fram övergripande processer med de steg som ett genomförande behöver passera:

- Utveckla en ny informationsmängd
- Koppla samman producent och konsument initialt
- Ansluta en ny konsument till befintlig tjänst
- Utöka en befintlig informationsmängd

Övergripande processkartor kommer att vidareutvecklas och brytas ned i flera frågeställningar som kräver vidare hantering. När arbetsgruppen provtryckte en informationsmängd från behovsinventeringen (data om ekonomisk status från Kronofogden till SSBTEK), tog det stopp redan vad gäller möjligheten att lämna ut uppgifterna elektroniskt. Därför forstätter arbetet med att testa processen för att hitta en informationsmängd som kan gå vidare till ett genomförande.

Utveckla ny informationsmängd

Bild: Illustration över processen att utveckla ny informationsmängd

Förstudien hämtar information från publicerade rapporter på eSams och DIGGs webbplatser samt erfarenheter från tidigare arbeten med informationsutbyte mellan myndigheter, bl a SSBTEK och SSBTGU. Analysen kompletteras med aktuella domar för att identifiera vilka frågor man måste ställa sig inför ett genomförande.

- Under hösten planerar vi en workshop tillsammans med eSams kansli för att få in synpunkter och tankar i det fortsatta arbetet innan det är dags att lämna slutrapport från förstudien, avslutar Anna Thelander.

Tre nya medlemmar i eSam

Från och med 1 juli har eSam tre nya medlemmar. eSams styrgrupp beslutade på årsmötet att erbjuda [Rättsmedicinalverket](#), [Havs- och vattenmyndigheten](#) samt [Länsstyrelserna](#) medlemskap i programmet. De 21 länsstyrelserna ansluter till eSam som en medlem. Länsstyrelsen i Västra Götaland står formellt som anslutande part, men i eSams olika arbetsgrupper kommer representanter från olika länsstyrelser att delta utifrån den struktur för samverkan som länsstyrelserna har.

- Det känns väldigt roligt att få välkomna de här tre aktörerna, vi ser redan beröringspunkter och gemensamma frågeställningar. Nu är vi 33 medlemmar i eSam och det ställer krav på att vi vässar vår struktur och våra arbetsmetoder ännu mer, säger eSams kanslichef Fia Ekelöf.

Begripliga och användarvänliga it-avtal

eSam fortsätter satsa på begripliga och användarvänliga it-avtal. Målet är att öka förståelsen för dem och att de ska bli mer myndighetsvänliga.

Den 3 juni höll eSam en välbesökt och uppskattad utbildning i it-konsultavtal. Det var den första i raden av tre utbildningar. I september följer vi upp det med en utbildning om it-driftavtal. Ytterligare en utbildning är planerad - it-supportavtal - men datum för den är inte ännu inte satt.

Den 30 juni på eSams årsmöte, beslutade Styrgruppen om en Vägledning om it-licensiering. Datorprogram och licensiering av programvaror har en central roll i digitaliseringen av offentlig sektor och leder till stora upphandlingar, avrop och inköp. Ofta används leverantörens standardavtalsvillkor.

Syftet med vägledningen är att belysa viktiga frågor kring programvarulicensiering och omfattar bland annat nyckelregleringar och mer specifika områden som underhåll, support, källkodsdeponering och licensrevision.

Vidareutnyttjande av data - nulägesrapport

Sveriges myndigheter hanterar stora informationsmängder varför myndigheternas perspektiv, förmågor och ansvar på området behöver bli kartlagt och hanterat. Trafikverket är färdledande myndighet med **Ingemar Levén** som ansvarig för arbetsgruppen, där också Ulrika Dackeby Arbetsförmedlingen, Ulrika Domellöf Mattsson Naturvårdsverket, Johan Jacobsson Trafikverket, Rikard Karlsson Arbetsförmedlingen, Per Tuvall Trafikverket och Johan Bålman, eSams kansli ingår. [Nulägesrapporten](#) fokuserar på att göra fortsatt digitalisering möjlig, där vidareutnyttjande och tillgängliggörande av data är centrala delar och beskriver nuläget att:

- Genomföra omvärldsbevakning och beskriva läget,
- undersöka om det behövs mer arbete på något område där eSam kan bidra.

Genomförande av uppdrag och arbetsprocess

Ingemar Levén berättar: - Trots att problemställningarna var ganska specifika fanns ändå vissa initiala utmaningar med att avgöra omfattningen. Det berodde bland annat på att området ”vidareutnyttjande av data” är omfattande med många perspektiv, men också att det var svårt att aggregera problemställningar till en mer gemensam problembild och hitta en nivå på åtgärdsförslag som passar de involverade myndigheterna. Dessutom pågår arbete med likartade frågeställningar och arbete med lagstiftning i den närliggande omvärlden.

Arbetsgruppen hittade en intressant väg på området immaterialrätt som vi ville bygga vidare på, utan att tappa bort övriga områden. Därför har vi beskrivit förutsättningar, nuläge och möjligheter för att bättre kunna identifiera mer specifika områden för djupare arbete och då gärna inom eSam.

- Eftersom arbetsgruppen var ny och vi inte kunde träffas fysiskt på grund av pandemin, fanns en initial osäkerhet vid uppdragsstarten. Trots det har dialogen varit öppen och rak och präglats av både gemenskap och trygghet som utgick ifrån och stärktes av eSams varumärke, fortsätter Ingemar.

Det fortsatta arbetet

Arbetsgruppen har föreslagit fortsatt arbete inom eSam genom att ta fram vägledningar med praktiskt stöd per informationstyp (datamängder, myndighetspublikationer och

övriga handlingar), dels arbeta med omvärldsbevakning för att fånga upp nya behov genom att:

- Följa arbetet med och stödja praktisk implementering av den nationella datastrategin,
- följa arbetet med och stödja praktisk implementering av öppna data-lagen och
- närmre studera och koppla arbetet till principer med andra perspektiv, till exempel [Vägledande principer för arbetet med digitalt kulturarv – Digisam](#).

Länkar till DIGG:

[Nationella principer för att tillgängliggöra information | DIGG](#)

[Vägledning för att tillgängliggöra information | DIGG](#)

[Nationellt ramverk för grunddata | DIGG](#)

<https://www.digg.se/utveckling-av-digital-forvaltning/oppna-och-delade-data/offentliga-aktorer/oppna-licenser-och-immaterialratt>

Säkert arbete efter pandemin – det nya normala

Den 26 augusti arrangerar vi ett temamöte för eSams medlemmar, i den aktuella frågan om det ”Nya normala” ur ett säkerhetsperspektiv. Under pandemin har stora delar av offentlig och privat sektor arbetat på distans för att undvika smittspridning. När vi så sakteliga närmar oss ett mer normalt läge där allt fler återgår till arbetsplatsen, kommer vi med största sannolikhet att se ett stort inslag av fortsatt distansarbete. Temamötet kommer att lyfta vilka säkerhetsaspekter som behöver analyseras och diskutera hur vi kan omhänderta risker vid distansarbete i en mer permanentad kontext.

Kalendarium

- 24 augusti, expertgrupp och sakområdesgrupp säkerhet
- 25 augusti, expertgrupp juridik
- 27 augusti, temamöte Samordningsgruppen
- 31 augusti, sakområdesgrupp kommunikation
- 2 september, utbildning eSams allmänna villkor för it-driftstjänster

Läs mer på esamverka.se och följ oss på LinkedIn: [eSamverkansprogrammet \(eSam\)](#).

Nyhetsbrevet publiceras också på esamverka.se